

Jan Lind
Administrativa avdelningen
Telefon: 08-508 264 71
jan.s.lind@stockholm.se

Till
Exploateringsnämnden 2012-06-14

Trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013-2016. Remiss av stadsledningskontorets förslag

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden besvarar kommunstyrelsens remiss av förslaget till trygghets- och säkerhetsprogram med exploateringskontorets tjänsteutlåtande.

Krister Schultz

Ann-Charlotte Bergqvist

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ett av stadsledningskontoret utarbetat förslag till Trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013-2016 till samtliga stadsdels- och facknämnder för yttrande senast den 22 juni 2012.

Programmet ger en översikt över det ansvar Stockholms stads nämnder och bolag förväntas leva upp till. I programmet finns ett stort antal åtgärder som nämnderna och bolagen ska vidta. För exploateringsnämndens del omfattar programförslaget fem kapitel 42 åtgärder.

Exploateringskontoret ifrågasätter inte att många av dessa åtgärder är motiverade för att uppnå en hög nivå för stadens säkerhet och krishanteringsförmåga. Men med förslaget totalt mycket höga ambitionsnivå bedöms genomförandetiden som kort. Förslaget ska gälla alla nämnder och bolag redan 2013.

Kontoret anser att förslaget behöver kompletteras med en prioritering som pekar ut en basambition omfattande vilka grundläggande krav beträffande förebyggande säkerhetsarbete och krishantering som ska uppfyllas inledningsvis.

I den mån trygghets- och säkerhetsprogrammet tar upp sådana frågor som redan är reglerade i andra av stadens styrdokument, bör eventuella motstridiga eller dubbelade krav ses över.

Bakgrund

Kommunfullmäktige godkände den 2 november 2009 ett nytt och samlat Säkerhetsprogram för Stockholms stad 2009-2012 (utl. 2009:164). Stadsledningskontoret har nu tagit fram ett förslag till Trygghets- och säkerhetsprogram för 2013-2016 som avser att ersätta Säkerhetsprogrammet.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till samtliga stadsdels- och facknämnder i staden för yttrande senast den 22 juni 2012.

Ärendet

Stadsledningskontoret sammanfattar sitt förslag enligt följande.

Stadsledningskontoret har systematiskt arbetat för att utveckla det strategiska och lokala säkerhetsarbetet i staden. Staden har genom åren skapat en förmåga och uthållighet för att tillsammans med andra myndigheter och näringsliv förebygga och även kunna hantera oönskade händelser.

Förslaget till trygghets- och säkerhetsprogram tar sin utgångspunkt i kommunfullmäktiges inriktningsmål om att "Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad, för boende, företagande och besök". Programmet ger en översikt över det ansvar av Stockholms stads nämnder och bolag förväntas leva upp till. För att stärka den upplevda trygghetskänslan och beredskapen för det oväntade ska det förebyggande arbetet stå i fokus.

Målet för stadens utveckling av trygghet och säkerhet syftar till att värna stockholmarnas liv och hälsa samt de grundläggande värden och funktioner som staden är satt att ansvara för. Det är staden, det vill säga nämnderna och bolagen, som ska skapa förutsättningar för ett robust Stockholm – ett Stockholm i världsklass.

För att programmets innehåll ska bli konkret finns det riktlinjer. Genom dessa kan anpassningar ske om förutsättningar och krav ändras. Stadslednings-

kontoret föreslår att Trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013-2016 godkänns och att Säkerhetsprogram för Stockholms stad 2009-2012 utgår som styrdokument vid utgången av 2012.

Nämnders och bolags ansvar

I programmet finns ett stort antal åtgärder som nämnderna och bolagen ska vidta. För exploateringsnämndens del omfattar programförslagets fem kapitel 42 åtgärder. Nedan ges exempel på dessa.

1. En trygg och säker stad

- Nämnder och bolag ansvarar för att konkretisera Stockholms stads mål för verksamhetsområdet till egna mål och indikatorer, i syfte att främja trygghets- och säkerhetsarbetet i den egna verksamheten.

2. Vårt krishanteringsarbete

- Nämnder och bolag ansvarar för att de egna verksamheterna samverkar och koordineras med övriga verksamheter i syfte att säkerställa en effektiv krishantering. Samordningen omfattar både insatser före, under och efter en oönskad händelse.
- Nämnder och bolag ska skriftligen dokumentera störningar, allvarliga händelser och extraordinära händelser och arbeta fram åtgärdsplaner.
- Nämnder och bolag ska vid en allvarlig händelse löpande informera om händelseutvecklingen till berörd nämnd/bolag och dess ordförande/vice ordförande samt till stadsdirektören.
- Nämnder och bolag ska ha en krisledningsplan.

3. Vi arbetar proaktivt

- Nämnder och bolag ska ha ett trygghetsfrämjande arbete utifrån verksamhetens karaktär och ansvarsområde. Arbetet ska dokumenteras i verksamhetsplanen och redovisas i verksamhetsberättelsen.
- Nämnder och bolag ska aktivt arbeta för att främja trygghet och förebygga risker kopplade till utvecklingen av befintliga och nya bostadsområden samt infrastruktur. Arbetet utgår från respektive verksamhets- och ansvarsområde och förutsätter delaktighet i samhällsplaneringen inom Stockholms stad.
- Nämnder och bolag ska känna till och förstå sin situation utifrån olycksrisker och agera proaktivt utifrån denna kunskap för att förebygga olycksriskerna. Förvaltningarna och bolagen ska arbeta kontinuerligt med att analysera risker för olyckor.
- Nämnder och bolag ska varje år genomföra RSA för sin verksamhet i enlighet med gällande riktlinje.

- Nämnder och bolag ska, utifrån identifierade risker och sårbarheter, vidta åtgärder för att bemöta dessa inom verksamhetens rådighet och ansvar.

4. Vi värnar demokratiska värden

- Nämnder och bolag ska inom den egna verksamheten systematiskt arbeta för att motverka korruption samt säkerställa att stadens krav följs när det gäller mutor och representation.
- Nämnder och bolag ansvarar för att skador och hotfulla situationer förebyggs samt för att begränsa effekterna om hot realiseras utifrån individuella riskbedömningar för personal och förtroendevalda.
- Berörda nämnder och bolag ansvarar för att ha en fastlagd plan för säkerhetsskyddsarbetet.

5. Aktörer, roller och ansvar

- Nämnder och bolag ansvarar för att ha en övergripande ansvarig säkerhetssamordnare.
- Nämnder och bolag ansvarar för att det finns en informationssäkerhetssamordnare.
- Berörda nämnder och bolag ska ha en säkerhetsskyddssamordnare (inklusive ersättare) som leder säkerhetsskyddsarbetet inom den egna verksamheten.
- Nämnder och bolag ansvarar för att ha väl anpassade och övade organisationer som speglar de kompetenser och det stöd som beskrivs för den centrala krisledningsorganisationen.

För en närmare redovisning hänvisas till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och förslaget till Trygghets- och säkerhetsprogram som bifogas.

Exploateringskontorets synpunkter

Exploateringskontoret ser positivt på att det nya programmet föreslås omfatta både trygghets- och säkerhetsfrågor.

Ansvaret för genomförandet av Trygghets- och säkerhetsprogrammet föreslås, på samma sätt som gäller för det nuvarande säkerhetsprogrammet, åvila stadens samtliga nämnder och bolag.

Förslaget till trygghets- och säkerhetsprogram ger en översikt över det ansvar som nämnder och bolag förväntas leva upp till. För att stärka den upplevda trygghetskänslan och faktisk beredskap för det oväntade anger programförslaget att det

förebyggande arbetet ska stå i fokus. Programmet kräver att stadens nämnder och bolag ska arbeta systematiskt och koordinerat med trygghets- och säkerhetsfrämjande insatser. Nämnderna och bolagen ska kunna hindra eller lindra konsekvenser av oönskade händelser för boende, företagare och besökare i staden. Härutöver ska nämnderna och bolagen kunna upprätthålla verksamhetens prioriterade åtaganden, det vill säga de verksamheter som måste kunna fungera för att undvika oacceptabla konsekvenser för människa, miljö och egendom.

Samtliga nämnder och bolag förväntas konkretisera och omsätta programmet till den egna verksamhetens uppdrag och inriktning.

Resurser och genomförandetakt

Exploateringskontoret kan konstatera, på samma sätt som kontoret gjorde vid granskningen¹ av det nuvarande säkerhetsprogrammet 2009, att det krävs många olika insatser för att få till stånd lämpliga förebyggande åtgärder och fungerande beredskap för att kunna hantera kriser eller oönskade händelser när sådana likväl inträffar.

Exploateringskontoret angav 2009 även att för att riskhanteringsarbetet ska bli framgångsrikt krävs att det är en ledningsfråga som prioriteras och även tilldelas resurser för, både centralt och lokalt.

Den lista med krav på nämnder och bolag som ingår i det nu aktuella programförslaget för åren 2013-2016 omfattar sammanlagt 42 åtgärder för exploateringsnämndens del.

Exploateringskontoret ifrågasätter inte att många av dessa åtgärder är motiverade för att uppnå en hög nivå för stadens säkerhet och krishanteringsförmåga. Men med förslagets totalt mycket höga ambitionsnivå bedöms genomförandetiden som kort. Förslaget ska gälla alla nämnder och bolag redan 2013.

Att uttolka och anpassa alla de omfattande åtgärder som stadsledningskontoret tar upp i förslaget till trygghets- och säkerhetsprogram till exploateringsnämndens och kontorets verksamhet kommer att ta tid även om vissa av kraven redan torde vara tillgodosedda.

I sammanhanget ska framhållas att, trots att stadens nu gällande säkerhetsprogram för 2009-2012 avser såväl vardagssäkerhet som oönskade och extraordinära händelser, har de stadsövergripande arbetena med risk- och sårbarhetsanalyser under

¹ Tjänsteutlåtande 2009-05-14

desså år, under stadsledningskontorets ledning, främst varit inriktade på att analysera och identifiera sådana händelser som innebär stora och mycket allvarliga konsekvenser för stadens åtaganden.

I den senaste risk- och sårbarhetsanalysen (RSA 2011), som inlämnades till stadsledningskontoret i februari i år, påtalade kontoret att få av exploateringsnämndens åtaganden, trots att de är högt prioriterade av staden i exempelvis budgetsammanhang, kan betecknas som Prioriterade åtaganden enligt den definition som staden tillämpar i risk- och sårbarhetsarbetet. I den definitionen anges bl.a. att om konsekvenserna för människa, miljö eller egendom vid ett avbrott i åtagandet på en vecka inte bedöms vara tillräckligt omfattande är åtagandet inte att se som prioriterat i RSA-arbetet. Med tillräckligt omfattande avses att åtagandet ska ha mycket stor betydelse för att säkerställa liv och hälsa eller för samhällets funktionalitet eller att åtagandet representerar mycket stora ekonomiska värden eller har mycket stor betydelse för miljön eller för sociala och kulturella värden.

I den senaste RSA-rapporten angav kontoret att man hellre skulle se en fokusering av det av stadsledningskontoret ledda säkerhetsarbetet på mer grundläggande säkerhets- och krishanteringsfrågor. En välfungerande vardagssäkerhets- och krisorganisation med tillhörande rutiner skulle enligt kontorets mening även ge bättre förutsättningar för kontoret att kunna hantera mer osannolika oönskade händelser med större konsekvenser.

Kontoret anser mot den bakgrunden, och med tanke på att det nu aktuella programförslaget omfattar både trygghet och säkerhet och har fler och mer långtgående krav än det nuvarande programmet, att förslaget behöver kompletteras med en prioritering. Denna prioritering bör peka ut en basambition omfattande vilka grundläggande krav beträffande förebyggande säkerhetsarbete och krishantering som ska uppfyllas inledningsvis.

Vad gäller trygghets- och säkerhetsprogrammets krav på att varje förvaltning ska ha säkerhetssamordnare, säkerhetsskyddssamordnare (inklusive ersättare) och informationssäkerhetssamordnare anser exploateringskontoret nu som 2009 att respektive förvaltning själv ska få bestämma vilken organisation och bemanning som är nödvändig och lämplig för säkerhetsarbetet.

Kontoret anser också att i den mån trygghets- och säkerhetsprogrammet tar upp sådana frågor som redan är reglerade i andra av stadens styrdokument, bör eventuella motstridiga eller dubblade krav ses över innan programmet föreläggs kommunfullmäktige för beslut. Exempelvis tas i programmets kapitel 4 upp frågor

om bl.a. otillåten påverkan, mutor, representation och personsäkerhet. Arbetsmiljöfrågorna finns redan reglerade i Personalpolicy för Stockholms stad, som antogs av kommunfullmäktige i februari 2009. Vidare har stadsledningskontoret 2009 utfärdat riktlinjer för stadens alla förtroendevalda och anställda om mutor och representation. Enlighet stadens personalpolicy ligger de normala arbetsmiljöuppgifterna på närmaste chef även vad gäller hot och våld mot personal. Närmaste chef har också till uppgift att verka för att medarbetare inte mutas, får information om vad som gäller m.m.

Slut